

Prof. Dr. Csath Magdolna

**A fenntarthatóság fontossága és
szerepe a versenyképességben**

Fenntarthatósági konferencia

**Óbudai Egyetem
2022. október 10.**

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés: a fenntarthatóság lényege
2. Fenntarthatósági környezet: a nem-megújuló erőforrások problémái
3. Néhány fenntarthatósági adat összehasonlítása
4. Néhány gondolat az EU fenntartható fejlődés tanulmányából

1. Bevezetés: a fenntarthatóság lényege

„A jövő problémája nem az, hogy a dolgokat jól csináljuk-e, hanem az, hogy jó dolgokat csinálunk-e”.

(Drucker, P. (1909- 2005))

A fenntarthatóság rokon az innovációval, a hatékonysággal és a versenyképességgel.

Viszont ellentétben van a „bármilyen áron való” növekedéssel. Nemcsak a gazdaságra, hanem a teljes nemzeti vagyoni állományra vonatkozik.

Fenntartható fejlődés: olyan fejlődési modell, amely mellett a jelen szükségleteit úgy elégítjük ki, hogy azzal ne vegyük el annak a lehetőségét, hogy a jövő generációk is ki tudják elégíteni majd saját szükségleteiket.

(Brundtland Report. Our Common Future. Oxford University 1987)

A fenntarthatóság különböző definíciói

A fenntarthatóság az a képesség, amelynek segítségével egy szervezet adott szinten meg tud maradni.

A fenntarthatóság annak elkerülése, hogy a természeti erőforrások kihasználása túlzott legyen, és ezzel az ökológiai egyensúly felboruljon.

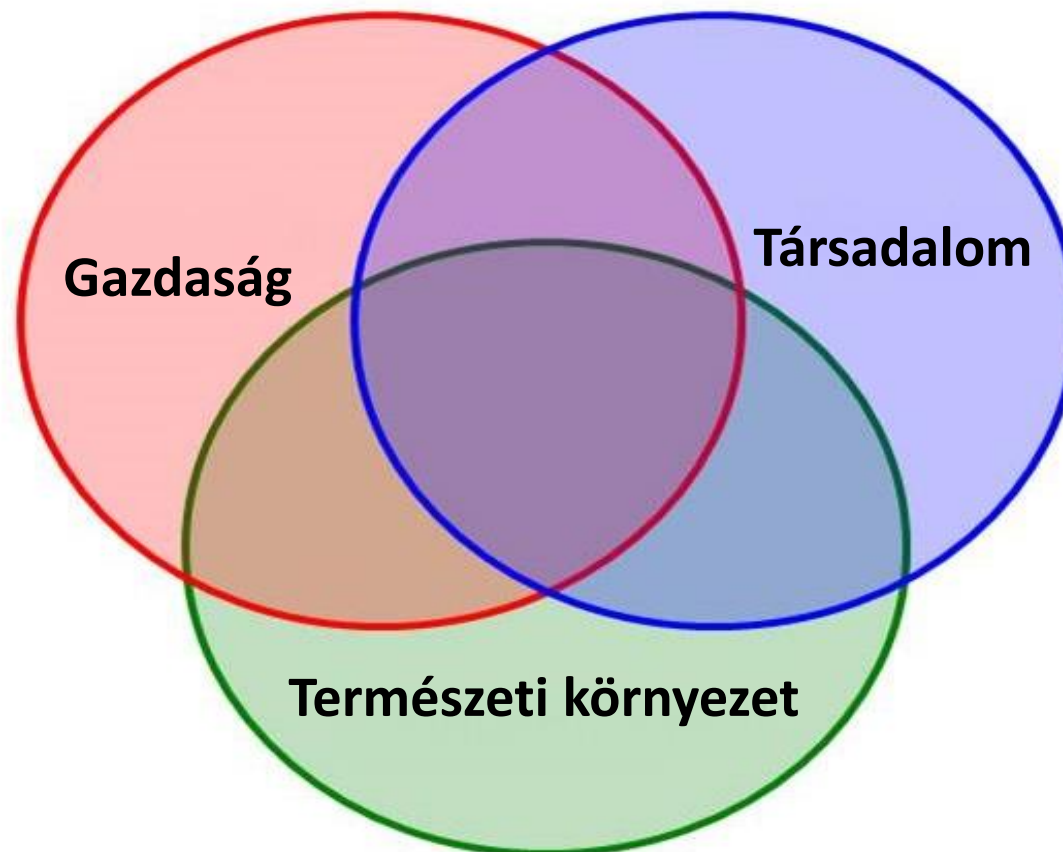
A fenntarthatóság három pillére a gazdasági, környezeti és társadalmi fenntarthatóság, azaz a profit, a földgolyó és az emberek. A fenntartható fejlődés olyan fejlődést jelent, amelynek során a fejlesztés költségeit nem hárítják át a jövő generációkra.

Ezért fontos a mérés.

A fenntartható fejlődés azt jelenti, hogy az egy főre jutó humán jóllét és a nemzeti vagyon nagysága az idők során nem csökken.

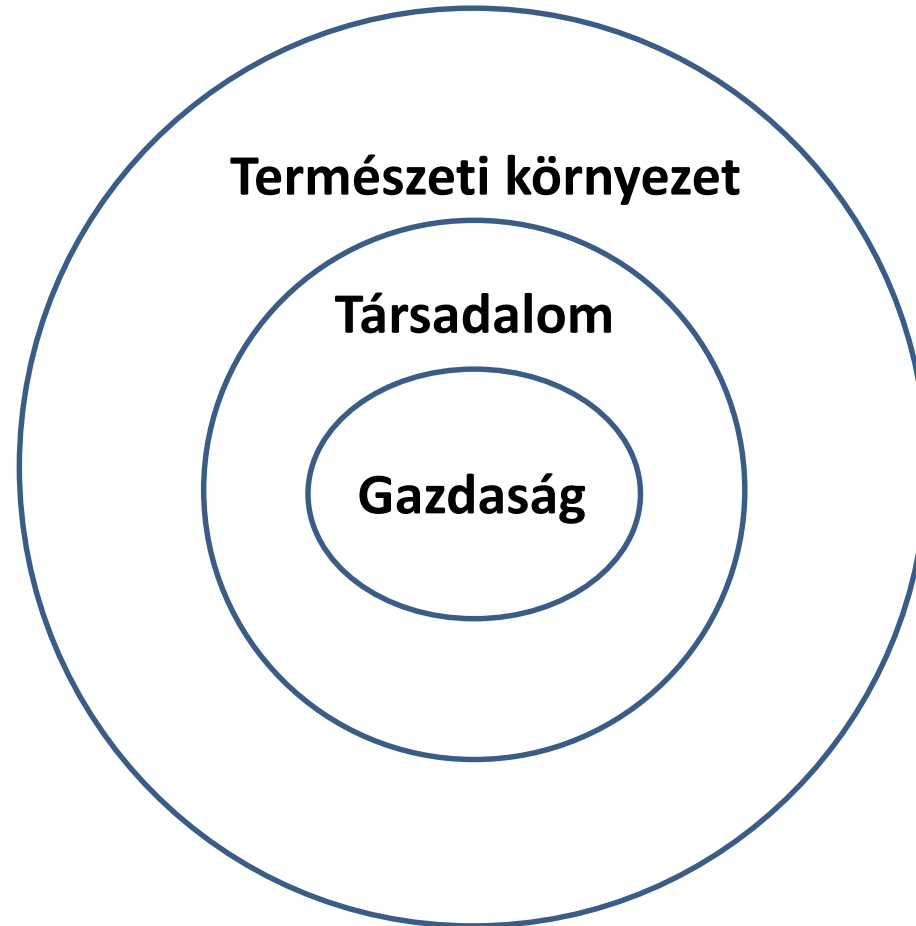
A fenntartható versenyképesség egy ország azon képessége, amely lehetővé teszi, hogy az egyes generációk szükségleteit és alapvető igényeit úgy lehessen kielégíteni, hogy miközben fennmarad, vagy esetleg bővül a nemzeti és az egyéni vagyon, aközben nem csökken a természeti és társadalmi tőke értéke.

A fenntarthatóság átfedő körei

Forrás: Brundtland Report 1987

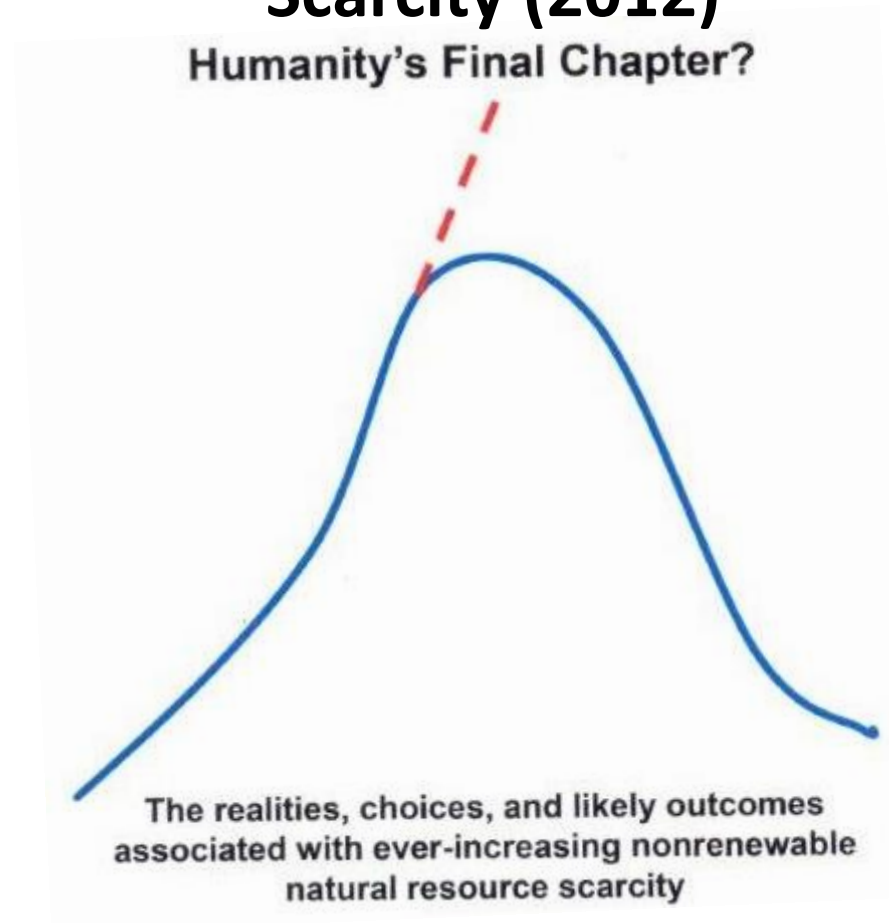
Korunkban változnak a hangsúlyok: előtérbe a fenntarthatóság

2. Fenntarthatósági környezet: a nem-megújuló erőforrások problémái

Clugston Ch. O.

Scarcity (2012)

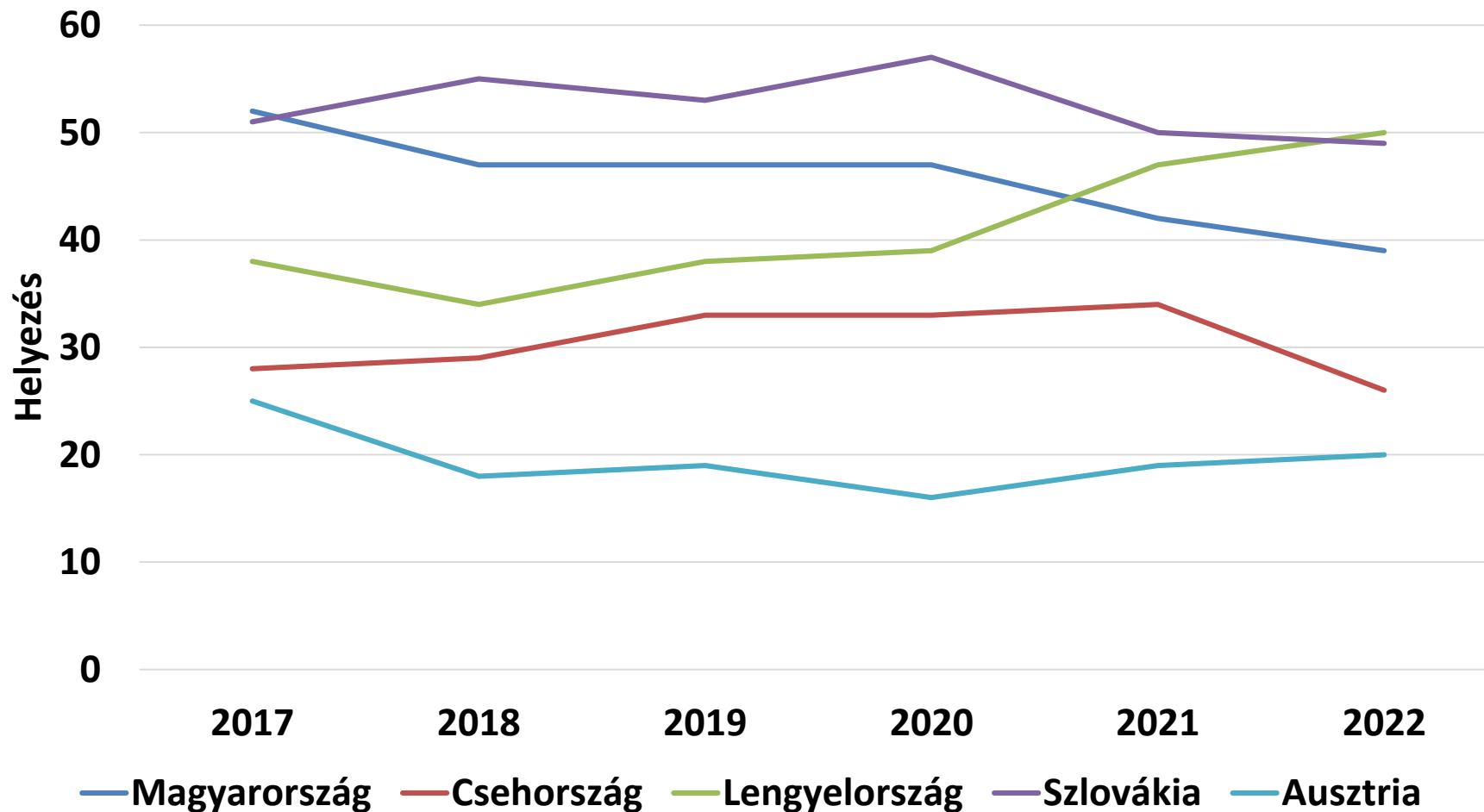

Humán és társadalmi fenntarthatóság: Sérülékenységi index (Fragile State Index)

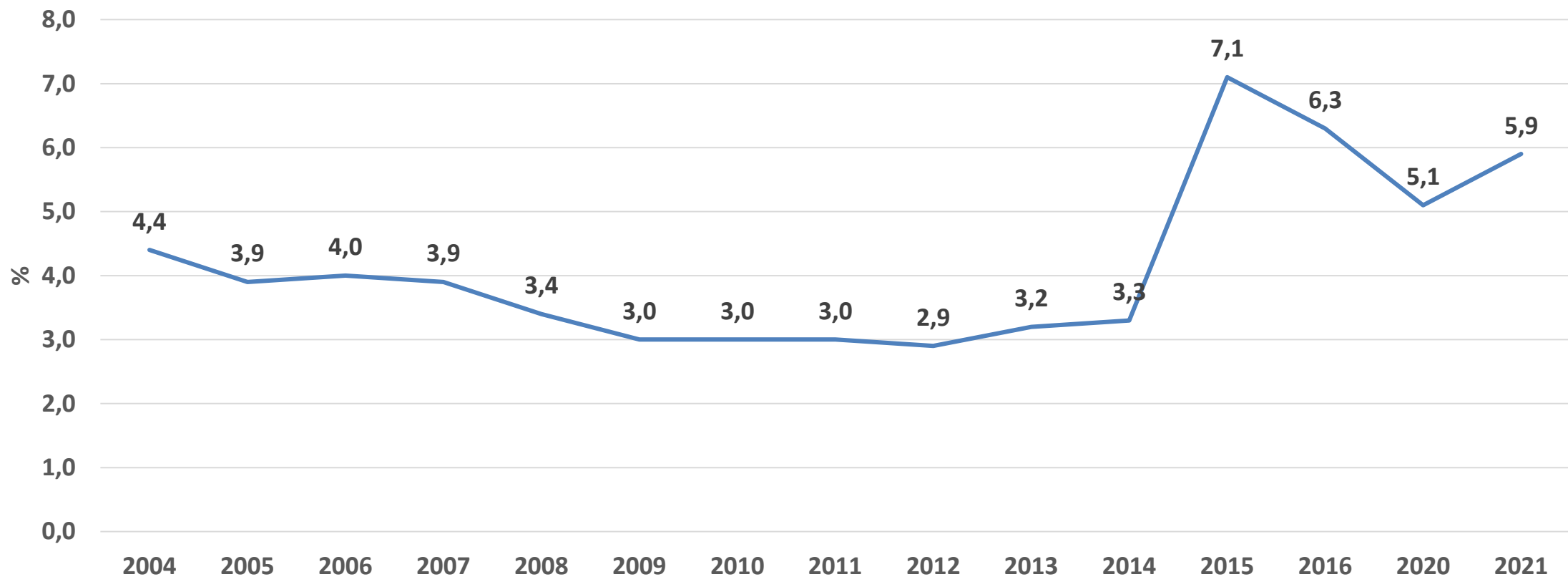
Egy gazdaság és társadalom gyengeségeit méri, beleértve a politikai kockázatokat, a gazdasági fejlődés egyenlőtlenségét (regionális különbségek), a szakemberek elvándorlását, a lakosság fogyást, a társadalom elöregedését, a közszolgáltatások minőségét. Értéke: 0-120 között.

3. Néhány fenntarthatósági adat összehasonlítása

A V4 országok és Ausztria versenyképességi helyezésének változása (2017-2021)

Felnőttképzésben való részvétel (lifelong learning) a 25-64 éves korcsoportban (Magyarország)

2021 Finnország: 30,5, Svédország: 34,7, Dánia: 22,4, Ausztria: 14,6

Versenyképesség 2022: Finnország: 8, Svédország 4, Dánia: 1, Ausztria: 20, Magyarország: 39

4. Néhány gondolat az EU fenntartható fejlődés tanulmányából

(Sustainable development in The European Union. 2022 edition)

A 17 SDG-K elérésének helyzete Magyarországon (2020)

	Humán fenntarthatóság	Pozíció
1.	Szegénység (lakosság %-ában)	16
2.	Erős anyagi és társadalmi kirekesztettség (lakosság %-ában)	4
3.	Dolgozói szegénység (a 18 éves felettek körében)	14
4.	Elhízottság (18 év és fölötte)	3
5.	Jó egészségben lévő 16 év és fölötte lévők (%)	22
6.	100 e főre jutó, 75 év alatti elkerülhető halálozások száma	25
7.	18-24 éves, az iskolát abbahagyók aránya (%)	5
8.	Felsőfokú végzettségűek aránya (25-64 év)	25

	Humán fenntarthatóság	Pozíció
9.	Felnőttképzésben résztvevők aránya (25-64 éves korcsoport)	20
10.	A legalább alapszintű digitális tudással rendelkezők aránya (16-74 éves korcsoport)	23
11.	Nők vezető pozícióban (igazgatótanács tagok %-ában)	25

HDI index 2022: 2021-hez képest romlott. (0,849 → 0,846, 46 hely)

Social Progress Index 2022: 169 országból Magyarország

GDP/fő tekintetében 37

Social Progress Index tekintetében 42 (Versenyképességgel jobban korellál, mint a GDP)

Fenntartható gazdaság		Pozíció
1.	Szabadalmi bejegyzés (db) (EPO)	22
2.	R&D/GDP (2020)	13
3.	Termelékenység (GDP/person) (2021, EU=100)	25

Hagyományos gazdasági mutatók		Pozíció
1.	GDP/fő átlagos évi növekedés (2016-2021)	7
2.	GDP arányos összes beruházás (% ,2020) Tangible!	3

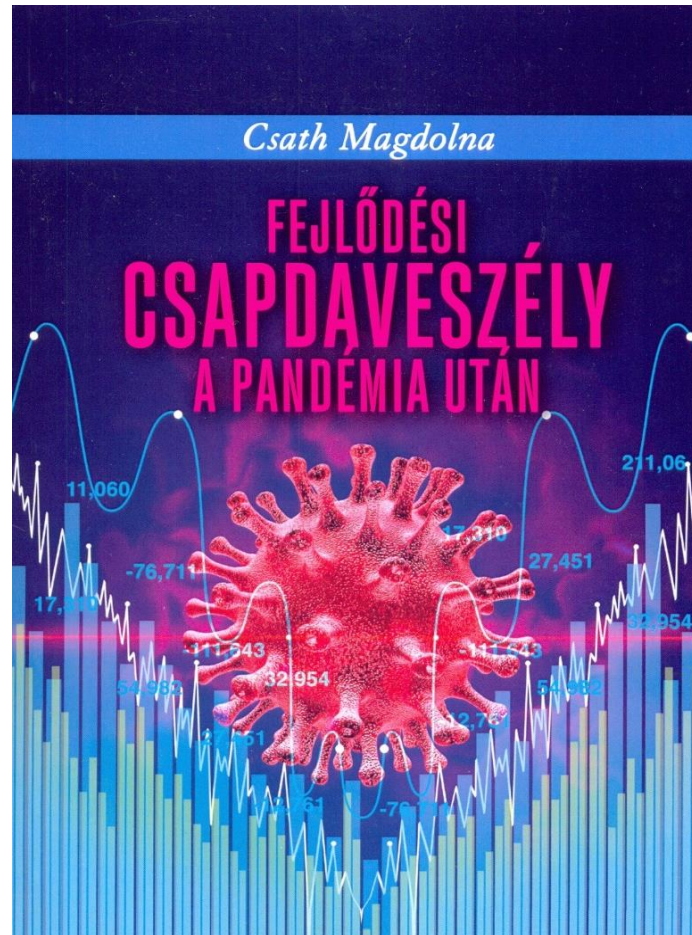
Környezeti fenntarthatóság		Pozíció
1.	Organikusan művelt terület aránya (%)	19
2.	A megújuló energia aránya a végső felhasználásban (%)	24
3.	Környezetszennyezés miatti korai halálozás	4
4.	Hulladék újrahasznosítás (az összes hulladék arányában)	20
5.	Környezeti termékek és szolgáltatások hozzáadott érték a GDP %-ában (2019)	25
6.	Erdős terület aránya (2018)	22
7.	„Eco-innovation” teljesítmény index (Eco-Innovation Scoreboard)	24

Társadalmi fenntarthatóság		Pozíció
1.	100 e főre jutó öngyilkosságok száma	10
2.	Korrupció érzékelési index	2

5. Összefoglalás

- A versenyképesség feltétele: a fenntarthatóság
- **A növekedés nem fejlődés**
- Erőforrás intenzívről tudásintenzív gazdaságra kell áttérni
- Fejlődési szétszakadás várható, nőnek a különbségek. Aki kimarad a fenntarthatósági fordulatból, az a versenyképességben is lemarad, és fejlődési csapdába esik
- **Az ok pedig nemcsak a pandémia és a háború**

Csak fenntartható fejlődéssel kerülhetjük el a csapda helyzetet!

Köszönöm a figyelmet!